AD “NAPREDAK“ STARA PAZOVA

Finansijski izveštaji
za godinu završenu
31. decembra 2013. godine

Beograd, 28. april 2014. godine

FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
ZA GODINU ZAVRŠENU
31. DECEMBRA 2013. GODINE

S A D R Ž A J :

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	*1 - 2*
Finansijski izveštaji	
Bilans uspeha	*3*
Bilans stanja	*4 - 5*
Izveštaj o novčanim tokovima	*6*
Izveštaj o promenama na kapitalu	*7*
Napomene uz Finansijske izveštaje	*8 – 36*

KPMG d.o.o. Beograd
Kraljice Natalije 11
11000 Belgrade
Serbia

Telephone: +381 11 20 50 500
Fax: +381 11 20 50 550
E-mail: info@kpmg.rs
Internet: www.kpmg.rs

Izveštaj nezavisnog revizora

AKCIONARIMA

AD „NAPREDAK“ STARA PAZOVA

Izveštaj o finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja AD „Napredak“ Stara Pazova (u daljem tekstu: „Društvo“) koji se sastoje od bilansa stanja na dan 31. decembra 2013. godine godine, bilansa uspeha, izveštaja o promenama na kapitalu i izveštaja o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomena, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i drugih napomena.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinit i pošten pregled finansijskih izveštaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje se smatra da su relevantne za pripremu finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izveštajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i obavimo na način koji nam omogućuje da steknemo razumni nivo uveravanja da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne greške.

Revizija obuhvata obavljanje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Izbor procedura zavisi od naše procene, uključujući i procenu rizika od materijalno značajnih grešaka u finansijskim izveštajima, nastalih bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu. U proceni rizika uzimamo u obzir interne kontrole, koje su relevantne za sastavljanje i istinito i pošteno prikazivanje finansijskih izveštaja, sa ciljem kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura, ali ne i za svrhe izražavanja mišljenja o efektivnosti primenjenih internih kontrola. Takođe, revizija obuhvata i ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanosti značajnih procenjivanja, koje je rukovodstvo izvršilo, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

© 2014 KPMG d.o.o. Beograd, a Serbian limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

Matični broj:17148656
PIB: 100058593
Račun: 265-1100310000190-61
KPMG d.o.o. Beograd je jednočlano društvo.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji pružaju istinit i pošten pregled finansijskog položaja Društva na dan 31. decembra 2013. godine, poslovni rezultat i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan i sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije.

Izveštaj o usklađenosti godišnjeg Izveštaja o poslovanju

Izvršni odbor je odgovoran za sastavljanje priloženog godišnjeg Izveštaja o poslovanju u skladu sa zakonskim propisima. Godišnji Izveštaj o poslovanju nije sastavni deo finansijskih izveštaja i kao takav nije bio predmet revizije finansijskih izveštaja.

U skladu sa zahtevom Zakona o reviziji u obavezi smo da razmotrimo usklađenost godišnjeg Izveštaja o poslovanju sa finansijskim izveštajima. Nismo uočili neusklađenost godišnjeg Izveštaja o poslovanju sa finansijskim izveštajima za godinu završenu na dan 31. decembra 2013. godine.

Beograd, 28. april 2014. godine

DRUŠTVO ZA KONSALTING I REVIZIJU D.O.O. KPMG 1 BEOGRAD

(M.P.)

KPMG d.o.o. Beograd

Đorđe Dimić
Ovlašćeni revizor

BILANS USPEHA ZA PERIOD ZAVRŠEN 31. DECEMBRA 2013. GODINE

U hiljadama RSD	Napomena	2013.	2012.
Poslovni prihodi	4,5	2.970.599	2.746.343
Nabavna vrednost prodate robe	6	(158.505)	(509.720)
Troškovi materijala	6	(2.060.738)	(1.757.805)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	7	(199.038)	(186.350)
Troškovi amortizacije i rezervisanja	8	(101.211)	(104.688)
Ostali poslovni rashodi	9	(259.268)	(227.249)
Dobit iz poslovanja		191.839	(39.469)
Finansijski prihodi	10	15.178	2.420
Finansijski rashodi	10	(58.927)	(117.995)
Finansijski prihodi i rashodi (neto)		(43.749)	(115.575)
Ostali prihodi	11	32.571	297.428
Ostali rashodi	11	(135.509)	(78.086)
Ostali prihodi i rashodi (neto)		(102.938)	219.342
Dobitak pre oporezivanja		45.152	64.298
Poreski rashod perioda	12	(3.021)	-
Odloženi poreski rashod perioda	12	-	-
Odloženi poreski prihod perioda		15.372	16.583
Neto dobit		**57.503**	**80.881**
Zarada po akciji	29	17	25

Napomene na stranama od 8 do 36 čine sastavni deo Finansijskih izveštaja.
Mišljenje o finansijskim izveštajima - strane 1 i 2.

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2013. GODINE

U hiljadama RSD	Napomena	2013.	2012.
AKTIVA			
Stalna imovina			
Nematerijalna ulaganja	13	96.122	96.020
Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva	14,15	4.186.067	4.321.244
Dugoročni finansijski plasmani	16	5.058	3.827
Ukupno stalna imovina		4.287.247	4.421.091
Obrtna imovina			
Zalihe	17	622.706	597.414
Potraživanja	18	50.041	32.387
Potraživanja za vise plaćen porez na dobitak	18	1	1
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	19	12.473	4.138
Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	20	153.538	160.689
Ukupno obrtna imovina		838.759	794.629
Odložena poreska sredstva	12	8.316	-
Ukupna aktiva		**5.134.322**	**5.215.720**
Vanbilansna aktiva	**28**	**56.041**	**152.874**

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBAR 2013. GODINE (nastavak)

U hiljadama RSD	Napomena	2013.	2012.
PASIVA			
Kapital			
Osnovni kapital	21	2.346.745	2.346.745
Rezerve		74.926	74.926
Revalorizacione rezerve		797.170	806.389
Neraspoređena dobit		641.883	575.183
Ukupno kapital		3.860.724	3.803.243
Dugoročna rezervisanja	22	7.622	5.693
Dugoročne obaveze	23	541.833	571.154
Kratkoročne obaveze			
Kratkoročne finansijske obaveze	24	267.932	374.753
Obaveze iz poslovanja	25	401.512	368.854
Ostale kratkoročne obaveze	26	17.392	48.109
Obaveze po osnovu PDV, ostalih javnih prihoda i PVR	27	8.648	11.220
Obaveze po osnovu poreza na dobitak	12	3.021	-
Ukupno kratkoročne obaveze		698.505	802.936
Odložene poreske obaveze	12	25.638	32.694
Ukupna pasiva		**5.134.322**	**5.215.720**
Vanbilansna pasiva	28	**56.041**	**152.874**

Finansijske izveštaje odobrio je gospodin Milan Šveljo, Direktor.

Stara Pazova 28. april 2014. godine

AD „NAPREDAK“ STARA PAZOVA

Milan Šveljo
Direktor

Napomene na stranama od 8 do 36 čine sastavni deo Finansijskih izveštaja.
Mišljenje o finansijskim izveštajima - strane 1 i 2.

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE ZA 2013. GODINU

U hiljadama RSD	2013.	2012.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi od prodaje i primljeni avansi	905.630	901.342
Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	52	-
Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	81.887	58.652
Isplate dobavljačima i dati avansi	(550.137)	(968.335)
Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	(190.587)	(167.133)
Plaćene kamate	-	(34.248)
Ostali javni prihodi	(16.216)	(21.819)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	230.629	(231.541)
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
Prodaja osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	22.507	-
Kupovina osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	(32.656)	(42.595)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	(10.149)	(42.595)
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja		
Dugoročni i kratkoročni krediti (neto prilivi)	227.777	404.096
Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze (neto odliv)	(436.296)	(121.587)
Finansijski lizing	(3.040)	(4.568)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	(211.559)	277.941
Neto priliv/(odliv) gotovine	**8.921**	**3.805**
Gotovina na početku obračunskog perioda	4.138	345
Pozitivne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	-	-
Negativne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	(586)	(12)
Gotovina na kraju obračunskog perioda	**12.473**	**4.138**

Napomene na stranama od 8 do 36 čine sastavni deo Finansijskih izveštaja.
Mišljenje o finansijskim izveštajima - strane 1 i 2.

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU U 2013. GODINI

U hiljadama RSD	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti	Revalori-zacione rezerve	Neraspo-ređena dobit	Ukupno
Stanje na dan 31. decembra 2012. godine	2.341.900	4.845	70.399	4.527	806.389	575.183	3.803.243
Prodaja osnovnih sredstava	-	-	-	-	(9.198)	9.198	-
Rezultat tekućeg perioda	-	-	-	-	-	57.503	57.503
Ostalo	-	-	-	-	(21)	-	(21)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	**2.341.900**	**4.845**	**70.399**	**4.527**	**797.170**	**641.883**	**3.860.724**

1. OSNIVANJE I DELATNOST

Akcionarsko društvo Napredak Stara Pazova a.d. (u daljem tekstu Društvo) je osnovano 1947. godine kao pogon Saveznog poljoprivrednog dobra „Novi Beograd“, Zemun, iz koga se izdvaja 1949. godine kao samostalna poljoprivredna organizacija. Na taj način je osnovano i upisano u sudski registar 1951. godine kao Radna organizacija poljoprivredno dobro „Napredak“, Stara Pazova. Društvo je kao akcionarsko društvo poslednji put registrovano kod Agencije za privredne registre pod brojem BD 104824/2007 dana 27.08.2007. godine. Društvo je privatizovano danom potpisivanja ugovora između kupca „Delta-M“, Beograd i Agencije za privatizaciju 22.12.2005. godine i od tog datuma postoji matično-zavisni odnos sa kupcem Delta Agrar doo koji je odvajanjem iz Delta-M kao samostalno pravno lice postao većinski vlasnik akcija Napredak Stara Pazova a.d.

Osnovne delatnosti Društva su: poljoprivredna proizvodnja ratarskih kultura: žitarica, industrijskog bilja, krmnog bilja i povrća; stočarstvo i to: govedarstvo i svinjarstvo, kooperativna poljoprivredna proizvodnja sa poljoprivrednicima i pružanje usluga mehanizacije, sušenja i lagerovanja u Silosu;
proizvodnja koncentrata; ostalo.

Direktor Društva je Milan Šveljo.

Na dan 31. decembra 2013. godine Društvo je imalo 177 zaposlenih, a prosečan broj zaposlenih u obračunskom periodu je 171 zaposleni.

Sedište Društva je u Staroj Pazovi, ulica Golubinački put bb.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Izjava o usklađenosti

Društvo vodi evidenciju i sastavlja finansijske izveštaje u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu (Službeni glasnik RS 62/2013) i ostalom primenljivom zakonskom regulativom u Republici Srbiji.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji sastavljaju i prezentuju finansijske izveštaje u skladu sa zakonskom, profesionalnom i internom regulativom, pri čemu se pod profesionalnom regulativom podrazumevaju primenljivi Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja („Okvir“), Međunarodni računovodstveni standardi („MRS“), Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja („MSFI“) i tumačenja koja su sastavni deo standarda, odnosno tekst MRS i MSFI, koji je u primeni, ne uključuje osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere i drugi dopunski materijal.

Izmene postojećih MRS i prevod novih MSFI, kao i tumačenja koja su sastavni deo standarda izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Komiteta za tumačenje MSFI do 1. januara 2009. godine, su zvanično usvojeni nakon odluke ministra finansija br. 401-00-1380/2010-16 i objavljeni su u Službenom glasniku RS 77/2010. Izmenjeni ili izdati MSFI i tumačenja standarda, nakon ovog datuma, nisu prevedeni i objavljeni, pa stoga nisu bili primenjeni prilikom sastavljanja priloženih finansijskih izveštaja.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br. 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/2012 i 118/2012), koji propisuje primenu seta finansijskih izveštaja, čija forma i sadržina nisu usaglašeni sa onim predviđenim u revidiranom MRS 1 – Prikazivanje finansijskih izveštaja, čija je primena obavezna za obračunske periode koji počinju na dan 1. januara 2009. godine.

2.2. Pravila procenjivanja

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim za sledeće pozicije:

- Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po fer vrednosti,
- Derivativni finansijski instrumenti se vrednuju po fer vrednosti,
- Biološka sredstva vrednovana po fer vrednosti, umanjenoj za troškove prodaje.

2.3. Zvanična valuta izveštavanja

Finansijski izveštaji Društva su iskazani u hiljadama dinara (RSD), koji je i zvanična valuta u kojoj se podnose finansijski izveštaji u Republici Srbiji. Osim ako nije drugačije naznačeno, svi iznosi su navedeni u dinarima zaokruženi u hiljadama.

2.4. Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa primenjenim okvirom za izveštavanje zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrednosti sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima. Na bazi ovih informacija se formira pretpostavka o vrednosti sredstava i obaveza, koju nije moguće neposredno potvrditi na bazi drugih informacija. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane, u slučaju da procena ima uticaj samo na dati period, ili za period u kojem su revidirane i za buduće periode, u slučaju da revidiranje utiče na tekući i na buduće periode.

Informacije o oblastima kod kojih je stepen procene najveći i koje mogu imati najznačajniji efekat na iznose priznate u finansijskim izveštajima Društva, date su u okviru sledećih napomena:

- Napomena 3.5 – Koristan vek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme,
- Napomena 3.5 – Obezvređenje vrednosti nefinansijske imovine,
- Napomena 3.3 – Obezvređenje potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja,
- Napomena 31(a) – Rezervisanja po osnovu sudskih sporova,
- Napomena 3.9 - Penzije i ostale naknade zaposlenima

2.5. Promene u računovodstvenim politikama

U obračunskom periodu od 01. januara 2013. godine do dana sastavljanja Finanisijskih izveštaja nije došlo do promene u računovodstvenim politikama.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike date u nastavku Društvo konzistentno primenjuje u svim periodima prezentiranim u finansijskim izveštajima.

U toku 2013. godine Društvo je izmenilo način izveštavanja o novčanim tokovima tako što je saglasno odredbama MRS 7, koji omogućava da se kamate po osnovu primljenih kredita i zajmova iskažu u okviru aktivnosti finansiranja, reklasifikovalo plaćene kamate po osnovu kredita i zajmova sa pozicije tokova gotovine iz poslovnih aktivnosti na tokove gotovine iz aktivnosti finansiranja.

3.1. Načelo stalnosti poslovanja ("going concern")

Finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja ("going concern" konceptom), koji podrazumeva da će Društvo nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

3.2. Poslovne promene u stranoj valuti

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare prema srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan bilansa. Nemonetarne pozicije preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu izvršenih plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja u toku godine kao i kursne razlike nastale prilikom prevođenja sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na dan bilansa iskazane su u bilansu uspeha Društva, kao prihodi/rashodi po osnovu kursnih razlika u okviru pozicije finansijskih prihoda/rashoda.

Potraživanja u koje je ugrađena valutna klauzula preračunata su u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa. Pozitivni i negativni efekti nastali po ovom osnovu iskazani su u bilansu uspeha Društva, kao prihodi/rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika u okviru kategorije ostalih prihoda/rashoda.

U skladu sa Pravilnikom o izmenama i dopunama Pravilnika o kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike koji je objavljen u „Službenom glasniku RS" br. 4/2010 i 101/2012 godine Društvo je odlučilo da neto efekat nerealizovanih kursnih razlika nastalih po osnovu kursiranja dugoročnih dospeća dugoročnih obaveza i potraživanja iskaže na pozicijama aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja.

Zvanični srednji kursevi značajnijih stranih valuta su:

Valuta	2013.	2012.
CHF	93,5472	94,1922
USD	83,1282	86,1763
EUR	114,6421	113,7183

3.3. Finansijski instrumenti

Klasifikacija

Društvo klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednostima iskazuju u bilansu uspeha, krediti i potraživanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i sredstva koja se drže do roka dospeća. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja.

Krediti i potraživanja

Krediti i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja, koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Uključuju se u tekuća sredstva, osim ukoliko su im rokovi dospeća duži od 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. U tom slučaju se klasifikuju kao dugoročna sredstva.

Potraživanja se sastoje od potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu i ostalih potraživanja.

Potraživanja od kupaca su iskazana po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste, kao i za ispravku vrednosti koja je zasnovana na proceni naplativosti pojedinačnog potraživanja. Ispravka vrednosti se formira za ona potraživanja za koje postoji objektivan dokaz da su obezvređena, odnosno za koja rukovodstvo Društva procenjuje da se ne mogu naplatiti u punom iznosu, i ista se evidentira kao rashodi u bilansu uspeha perioda kada je procena izvršena.

Kratkoročni finansijski plasmani se sastoje od tekućih dospeća dugoročnih kredita odobrenih pravnim licima.

Dugoročni krediti obuhvataju dugoročne stambene kredite date radnicima. Dugoročni krediti se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti, odnosno u visini datih sredstava. Na dan bilansa stanja krediti su iskazani po amortizovanoj vrednosti korišćenjem ugovorene kamatne stope, umanjenoj za eventualnu ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja. U slučaju kada se proceni da postoji objektivan dokaz da su krediti obezvređeni, Društvo vrši procenu nadoknadivog iznosa kredita, a iznos gubitka nastao po osnovu umanjenja vrednosti plasmana evidentira se u bilansu uspeha u okviru ostalih rashoda.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U bilansu tokova gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumevaju gotovina u blagajni, sredstva na računima kod banaka i ostala visoko likvidna finansijska aktiva sa dospećem do 3 meseca.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoložive za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana kao krediti i potraživanja, finansijska sredstva koje se drže do dospeća ili finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha. Finansijska sredstva raspoložive za prodaju su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodate zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Ukoliko za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju ne postoji aktivno tržište, ukoliko su sa fiksnim rokom dospeća, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope.

Kod učešća u kapitalu postoji namera držanja u neodređenom periodu. Ova učešća mogu biti prodata u zavisnosti od potreba za likvidnošću ili u slučaju promene tržišnih cena.

Društvo ima učešća u kapitalu pravnih lica koja obuhvataju ulaganja u akcije pravnih lica i banaka. Ova ulaganja su vrednovana po fer vrednosti, kao hartije od vrednosti raspoložive za prodaju. Efekat promena vrednosti učešća u kapitalu, knjigovodstveno se obuhvata preko revalorizacionih rezervi Društva. Učešća u kapitalu za koje ne postoji aktivno tržište vrednovana su po nabavnoj vrednosti.

Priznavanje finansijskih sredstava

Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum saldiranja transakcije.

Vrednovanje finansijskih sredstava

Finansijski instrumenti inicijalno se vrednuju po tržišnoj vrednosti koja uključuje transakcione troškove kod svih finansijskih sredstava ili obaveza osim onih koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva koja se vode po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspeha.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha se nakon inicijalnog priznavanja, iskazuju po fer vrednosti.

Krediti i potraživanja, kao i finansijska sredstva koje se drže do dospeća, vrednuju se po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Društvo vrši isknjiženje finansijskog sredstva kada prava na priliv gotovine po osnovu tog sredstva isteknu ili kada ta prava prenese na drugoga. Svako pravo po prenetoj finansijskoj aktivi, kreirano ili zadržano od strane Društva, priznaje se kao posebno sredstvo ili obaveza.

Vrednovanje po amortizovanim vrednostima

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva je iznos po kome se sredstva inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Vrednovanje po fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Fer vrednost se određuje primenom dostupnih tržišnih informacija na dan izveštavanja i ostalih modela vrednovanja koje Društvo koristi.

Fer vrednost pojedinih finansijskih instrumenata iskazanih po nominalnoj vrednosti je približno jednaka njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovi instrumenti obuhvataju gotovinu, kao i potraživanja i obaveze koje nemaju ugovoreno dospeće, ni ugovorenu fiksnu kamatnu stopu.

Ostala potraživanja i obaveze se svode na sadašnju vrednost diskontovanjem budućih novčanih tokova uz korišćenje tekućih kamatnih stopa. Rukovodstvo je mišljenja da usled prirode poslovanja Društva i njegovih opštih politika, nema značajnih razlika između knjigovodstvene i fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza.

Obezvređenje finansijskih sredstava

Društvo obračunava obezvređenje sumnjivih potraživanja na osnovu procenjenih gubitaka koji nastaju, jer kupci nisu u mogućnosti da izvrše tražena plaćanja. U proceni odgovarajućeg iznosa gubitka od obezvređivanja za sumnjiva potraživanja, Društvo se oslanja na starost potraživanja, ranije iskustvo sa otpisom, bonitet kupaca i promene u uslovima plaćanja. Ovo zahteva procene vezane za buduće ponašanje kupaca i time izazvane buduće naplate u gotovini. Stvarni nivo potraživanja koja su naplaćena može da se razlikuje od procenjenih nivoa naplate, što može pozitivno ili negativno da se odrazi na rezultate poslovanja.

Odluku o indirektnom otpisu, odnosno ispravci vrednosti potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti donosi rukovodstvo Društva.

Otpis potraživanja od kupaca se vrši pod uslovom da su potraživanja prethodno bila uključena u prihode Društva, da je potraživanje u knjigama Društva otpisano kao nenaplativo i da Društvo nije moglo da naplati potraživanje sudskim putem. Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca donosi rukovodstvo Društva.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u visini nabavne vrednosti koja predstavlja poštenu vrednost primljene nadoknade. Nakon inicijalnog priznavanja, finansijske obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, osim finansijskih obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Amortizovana vrednost finansijske obaveze je iznos po kome se obaveze inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Finansijske obaveze uključuju obaveze po osnovu kredita odobrenih od banaka u zemlji i inostranstvu. Obaveza je tekuća ukoliko se očekuje da bude izmirena u redovnom toku poslovnog ciklusa Društva odnosno koja dospeva u periodu do 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. Sve ostale obaveze se klasifikuju kao dugoročne.

Primljeni krediti sa ugovorenom valutnom klauzulom se obračunavaju u dinarskoj protivvrednosti deviznog iznosa neotplaćenog dela kredita. Prihodi i rashodi nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u okviru bilansa uspeha kao finansijski prihodi, odnosno finansijski rashodi, odnosno kao ostali prihodi i rashodi za efekte revalorizacije primenom stope rasta cena na malo.

Društvo vrši isknjiženje obaveze kada je obaveza izmirena, ukinuta ili kada je preneta na drugoga.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja vrednuju se po nominalnoj vrednosti.

3.4. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su nemonetarna sredstva (ne predstavljaju opipljiva fizička sredstva) kao što su goodwill, patenti, licence, koncesije, zaštitni znakovi, žigovi, računovodstveni softveri, franšize, ulaganja u razvoj novih proizvoda, procesa i uređaja, autorskih prava i drugo. Za ova sredstva postoji verovatnoća da će u periodu dužem od jedne godine generisati ekonomske koristi u iznosu koji premašuje troškove.

Nematerijalna ulaganja se vrednuju po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja.

Pravo na korišćenje zemljišta, iako je ograničeno na 99 godina, zbog same suštine i očekivane konverzije u vlasništvo nad zemljištem smatra se da ima neograničen korisni vek.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna ulaganja se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati buduće ekonomske koristi od sredstva na koje se oni odnose. Svi ostali troškovi predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je nematerijalno ulaganje raspoloživo za upotrebu. Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna vrednost umanjena za preostalu, rezidualnu vrednost. Ako preostala vrednost nije materijalno značajna, ne uzima se u obzir prilikom obračuna amortizacije, odnosno ne umanjuje osnovicu za amortizaciju. Nematerijalna ulaganja amortizuju se putem proporcionalne metode u roku od pet godina, uz korišćenje amortizacione stope od 20%, osim kod prava korišćenja gradskog građevinskog zemljišta koje se ne amortizuje pošto ima negraničeni korisni vek.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i kada je to potrebno vrši se njihova korekcija.

3.5. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po procenjenoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja. Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke direktno pripisive nabavljenom sredstvu.

Izdaci za nekretnine, postrojenja i opremu se priznaju kao sredstvo ako i samo ako je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom priticati u Društvo i ako se izdaci za to sredstvo mogu pouzdano meriti. Nabavke nekretnina, postrojenja i opreme tokom godine evidentirane su po nabavnoj vrednosti koju čini faktura dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan bilansa stanja, rukovodstvo Društva analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna i materijalna imovina Društva. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadiv iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od neto prodajne vrednosti i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda.

Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme se knjiže direktno u korist ostalih prihoda. Gubici po osnovu prodaje ili rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme terete ostale rashode.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se po proporcionalnom metodu primenom amortizacionih stopa koje su određene tako da se nabavna vrednost nekretnina, postrojenja i opreme amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku veka upotrebe. Amortizacija sredstava aktiviranih u toku godine se obračunava kada se sredstva stave u upotrebu, odnosno počev od narednog meseca od datuma nabavke na nabavnu vrednost.

Primenjene stope amortizacije u tekućem i prethodnom obračunskom periodu su:

Opis	2013. %	Procenjeni vek trajanja u godinama	2012. %	Procenjeni vek trajanja u godinama
Građevinski objekti	1,25%-8,0%	12,5 - 80	1,25%-8,0%	12,5 - 80
Proizvodna oprema	2,0%-13,33%	7,5 – 50	2,0%-13,33%	7,5 – 50
Transportna vozila	5,0%-16,67%	6 – 20	5,0%-16,67%	6 – 20
Kancelarijska oprema	2,38%-12,5%	8 – 42	2,38%-12,5%	8 – 42
Računari	5,0%-20%	5 - 20	5,0%-20%	5 - 20

Određivanje korisnog veka trajanja nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

3.6. Biološka sredstva

Biološka sredstva se prikazuju po njihovoj fer vrednosti umanjenoj za troškove prodaje, uz sve prateće dobitke ili gubitke prikazane u bilansu uspeha. Troškovi prodaje uključuju sve troškove oko prodaje sredstava, osim troškova transporta sredstva do prodajnog mesta.

Efekti promene fer vrednosti i prirasta osnovnog stada se evidentiraju u okviru povećanja vrednosti zaliha, a efekti prodaje, prinudnog klanja i slično u okviru troškova nabavne vrednosti prodate robe.

Biološka sredstva se odnose na svinje i goveda. Plodonosna biološka sredstva su iskazana u okviru stalne imovine, dok su konzumna biološka sredstva iskazana u okviru obrtne imovine – zaliha. Biološka sredstva se u toku godine evidentiraju po fer vrednosti kao i na dan bilansa stanja.

3.7. Zalihe

Zalihe se iskazuju po ceni koštanja ili po neto prodajnoj vrednosti u zavisnosti od toga koja je niža. Neto prodajna vrednost je cena po kojoj zalihe mogu biti prodate u normalnim uslovima poslovanja nakon umanjenja cene za troškove prodaje.

Nabavnu vrednost sirovina i trgovačke robe čini fakturna cena dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke. Cenu koštanja nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda čine direktni troškovi materijala i zarada i pripadajući deo opštih troškova proizvodnje.

Nedovršena proizvodnja i gotovi proizvodi koji se odnose na konzumna biološka sredstva i poljoprivredne proizvode su vrednovani po fer vrednosti.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrednosti zaliha robe u slučajevima kada se oceni da je potrebno svesti vrednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrednost. Oštećene zalihe robe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima se u potpunosti otpisuju. Ispravka vrednosti - obezvređenje zaliha vrši se za materijal i rezervne delove koji su bez promena duže od 1 godine.

3.8. Lizing

Po osnovu ugovora o lizingu Društvo se pojavljuje kao korisnik lizinga. Društvo klafikuje lizing kao finansijski u slučaju kada je ugovorom regulisano da se u osnovi svi rizici i koristi po osnovu vlasništva nad predmetom lizinga prenose na korisnika lizinga. Svi ostali ugovori o lizingu se klasifikuju kao ugovori o operativnom lizingu.

Lizing ugovori koji se odnose na zakup poslovnog prostora uglavnom predstavljaju operativni lizing. Sva plaćanja tokom godine po osnovu operativnog lizinga, evidentirana su kao trošak u bilansu uspeha, ravnomerno pravolinijski tokom perioda trajanja lizinga.

Sredstva koje se drže po osnovu ugovora o finansijskom lizingu se priznaju kao sredstva Društva po njihovoj fer vrednosti ili, ako je ta vrednost niža, po sadašnjoj vrednosti minimalnih lizing rata, utvrđenih na početku trajanja ugovora o lizingu. Na dan bilansa stanja obaveza za lizing je iskazana po sadašnjoj vrednosti mininalnih lizing plaćanja.

Lizing rate su podeljenje na deo koji se odnosi na finansijski trošak i deo koji umanjuje obavezu po osnovu finansijskog lizinga, tako da se postigne konstantna kamatna stopa na preostalom delu obaveze. Finansijski trošak se iskazuje direktno kao rashod perioda.

3.9. Naknade zaposlenima

Kratkoročne beneficije zaposlenih - porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Društvo je obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Dugoročne beneficije zaposlenih - obaveze po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada

U skladu sa Pojedinačnim kolektivnim ugovorom o radu, Društvo je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini 3 bruto mesečne zarade koju je zaposleni ostvario u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina, a koje pri tom ne mogu biti manje od 3 prosečne mesečne bruto zarade isplaćene u Republici Srbiji u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina.

Obračun i iskazivanje dugoročnih obaveza po osnovu otpremnina izvršeno je korišćenjem metoda sadašnje vrednosti budućih očekivanih isplata, na osnovu obračuna aktuara.

Budući da se radi o dugoročnim naknadama zaposlenima, a ne o naknadama nakon prestanka radnog odnosa, aktuarski dobici i gubici, kao i troškovi prethodne službe priznaju se u celini u periodu u kome nastanu. Društvo nema dodatnih obaveza za naknade zaposlenima po ovom osnovu.

Društvo nema sopstvene penzione fondove niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovanih obaveza na dan 31. decembra 2013. godine.

Kratkoročna, plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

3.10. Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u bilansu stanja u momentu kada Društvo ima pravnu ili stvarnu obavezu nastalu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će podmirenje obaveze zahtevati odliv sredstava s ekonomskim koristima.

3.11. Kapital

Kapital Društva obuhvata osnovni kapital po osnovu udela osnivača, rezerve, revalorizacione rezerve i akumulirani rezultat.

Kapital Društva obrazovan je iz uloženih sredstava osnivača Društva u novčanom obliku. Osnivač ne može povlačiti sredstva uložena u osnovni kapital Društva.

3.12. Prihodi

Prihodi od prodaje i pružanja usluga

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju u momentu kada se značajni rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad proizvodima i robom prenesu na kupca. Prihodi od prodaje proizvoda i robe su iskazani po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrednost.

Prihodi od pružanja usluga se priznaju u obračunskom periodu u kome je usluga pružena i iskazuju po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrednost.

Prihodi od aktiviranja učinaka

U okviru prihoda od aktiviranja učinaka i robe, iskazuju se prihodi po osnovu upotrebe robe, proizvoda i usluga za nematerijalna ulaganja, za osnovna sredstva, za materijal, za priplod osnovnog stada i za sopstveni transport nabavke materijala i robe.

Finansijski prihodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata, kursnih razlika, dividendi i ostali finansijski prihodi, ostvareni iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim pravnim licima.

Prihodi od kamata se, u skladu sa načelom uzročnosti, priznaju u bilansu uspeha perioda na koji se odnose.

Ostali prihodi

U okviru ostalih prihoda iskazani su dobici po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme (osnovnih sredstava) i nematerijalnih ulaganja, dobici od prodaje bioloških sredstava, naplaćena otpisana potraživanja, viškovi, prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja, prihodi od usklađivanja vrednosti imovine.

3.13. Rashodi

Rashodi se priznaju u bilansu uspeha po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su nastali.

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi obuhvataju troškove uslovljene stvaranjem prihoda od prodaje i uključuju nabavnu vrednost prodate robe, troškove materijala, goriva i energije, bruto zarade, troškove amortizacije i usluge pružene od strane trećih lica. Poslovni rashodi obuhvataju i opšte troškove kao što su troškovi zakupa, marketinga, osiguranja, platnog prometa, poreza i ostali troškovi nastali u tekućem obračunskom periodu.

Finansijski rashodi

Finansijski rashodi obuhvataju rashode po osnovu kamata i kursnih razlika i ostale finansijske rashode. Rashodi kamate obuhvataju kamatu obračunatu na primljene kredite, koja se evidentira u bilansu uspeha perioda na koji se odnose, a u skladu sa načelom uzročnosti.

Ostali rashodi

U okviru ostalih rashoda iskazani su gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, gubici po osnovu rashodovanja i prodaje bioloških sredstava, manjkovi, rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja, rashodi po osnovu obezvređenja imovine.

3.14. Porez na dobit

Tekući porez

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije. Tekući porez na dobit predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope od 15% na osnovicu koju predstavlja oporeziva dobit. Oporeziva dobit se utvrđuje u poreskom bilansu kao dobit pre oporezivanja iskazana u bilansu uspeha, nakon usklađivanja prihoda i rashoda na način propisan poreskim zakonodavstvom Republike Srbije. Iznos ovako utvrđenog poreza i iskazanog u poreskoj prijavi se umanjuje po osnovu poreskih kredita i poreskih podsticaja.

Zakon o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije obvezniku koji izvrši ulaganja u osnovna sredstva priznaje pravo na poreski kredit u visini od 20% izvršenog ulaganja, s tim što poreski kredit ne može biti veći od 33% obračunatog poreza u godini u kojoj je izvršeno ulaganje. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Poresko zakonodavstvo Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu, izuzev onih iz kojih proizilaze kapitalni gubici i dobici, mogu se iskoristiti za umanjenje dobiti utvrđene u poreskom bilansu budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez

Odloženi poreski efekti obračunavaju se za sve privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrednosti utvrđene u skladu sa propisima o računovodstvu Republike Srbije. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje odloženog poreza. Odložene poreske obaveze priznaju se u celini za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike, kao i po osnovu poreskih gubitaka i poreskih kredita koji se mogu preneti u naredne fiskalne periode do stepena do kojeg je izvesno da će postojati oporeziva dobit po osnovu koje se preneti poreski gubitak i poreski krediti mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobit perioda, izuzev iznosa odloženih poreza koji je nastao po osnovu revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme, kao ulaganja u akcije pravnih lica i banaka, a koji se evidentira preko revalorizacionih rezervi.

3.15. Zarada po akciji

Društvo izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima, imaocima običnih akcija Društva, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku perioda.

4. PRIHODI OD PRODAJE

U hiljadama RSD	2013.	2012.
Prihodi od prodaje – povezana lica	1.651.486	1.532.039
Prihodi od prodaje robe – ostala pravna lica	34.754	248.244
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga – ostala pravna lica	113.482	132.478
Ukupno	**1.799.722**	**1.912.761**

U toku 2012. godine ostvaren je promet od RSD 214.435 hiljada po osnovu izvoza robe u inostranstvu. Tog prometa u 2013. godini nije bilo pa je iz navedenih razloga došlo do smanjenja pozicije Prihoda od prodaje robe u odnosu na 2012. godinu.

5. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

U hiljadama RSD	2013.	2012.
Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	828.506	558.365
Drugi poslovni prihodi	127.560	52.224
Povećanje/ smanjenje vrednosti zaliha i učinaka	214.811	222.993
Ukupno	**1.170.877**	**833.582**

Na značajno povećanje pozicije Drugi poslovni prihodi u 2013. godinu u odnosu na 2012. najviše je uticalo povećanje prihoda od premija i subvencija u iznosu od RSD 63.711 hiljada.

6. TROŠKOVI MATERIJALA ILI NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

U hiljadama RSD	2013.	2012.
Nabavna vrednost robe	158.505	509.720
Troškovi materijala za izradu	2.017.613	1.723.875
Troškovi ostalog materijala i rezervnih delova	3.116	595
Troškovi goriva i energije	40.009	33.335
Ukupno	**2.219.243**	**2.267.525**

7. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

U hiljadama RSD	2013.	2012.
Troškovi bruto zarada	142.264	136.141
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	25.746	24.353
Ostali lični rashodi	31.028	25.856
Ukupno	**199.038**	**186.350**

8. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

U hiljadama RSD	2013.	2012.
Troškovi amortizacije:		
- nekretnine, postojenja i oprema	99.281	104.287
Ukupno	**99.281**	**104.287**
Troškovi rezervisanja za:		
- naknade i druge beneficije zaposlenih	1.930	401
Ukupno	**1.930**	**401**
Ukupno	**101.211**	**104.688**

9. OSTALI POSLOVNI RASHODI

U hiljadama RSD	2013.	2012.
Troškovi usluga na izradi učinaka	8.794	9.751
Troškovi transportnih usluga	23.543	14.504
Troškovi održavanja	11.137	9.512
Troškovi zakupa	5.887	5.808
Troškovi reklame i propagande	217	143
Troškovi ostalih usluga	96.649	80.340
Troškovi ostalih neproizvodnih usluga	46.180	42.107
Troškovi reprezentacije	1.625	2.972
Troškovi premije osiguranja	44.776	33.973
Troškovi provizija i naknada	1.582	1.846
Troškovi poreza i doprinosa	16.115	15.793
Ostali rashodi	2.763	10.500
Ukupno	**259.268**	**227.249**

10. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

U hiljadama RSD	2013.	2012.
Finansijski prihodi		
Prihodi od kamata	125	-
Pozitivne kursne razlike-realizovane	14.962	2.369
Pozitivne kursne razlike-nerealizovane	91	51
Ukupno	**15.178**	**2.420**
Finansijski rashodi		
Rashodi kamata	37.359	60.225
Negativne kursne razlike-realizovane	1.373	47.102
Negativne kursne razlike-nerealizovane	18.469	8.631
Ostali finansijski rashodi	1.726	2.037
Ukupno	**58.927**	**117.995**
Neto finansijski prihodi/(rashodi)	**(43.749)**	**(115.575)**

11. OSTALI PRIHODI I RASHODI

U hiljadama RSD	2013.	2012.
Ostali prihodi		
Dobici od prodaje nepokretnosti, opreme i biološ.sred.	27.890	5.977
Viškovi	1.169	2.482
Naplaćena otpisana potraživanja	272	158
Prihodi od smanjenja obaveza	113	-
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja	-	397
Prihodi od usklađivanja vrednosti nemat. ulaganja, nekretnina , imovine	-	260.796
Ostali prihodi	3.127	27.618
Ukupno	**32.571**	**297.428**
Ostali rashodi		
Gubici po osnovu rashod. nepok.,opreme i biol.sred.	67.955	8.423
Gubici po osnovu rashodovanja zaliha	2.174	2.680
Manjkovi	-	237
Direktni otpis i ispravke vrednosti	374	236
Rashodi po osnovu usklađivanje vrednosti biol.sred.	-	2.549
Rashodi od usklađivanja vrednosti potraživanja	1.000	209
Ostali rashodi	64.006	63.752
Ukupno	**135.509**	**78.086**
Neto ostali prihodi/(rashodi)	**(102.938)**	**219.342**

Najveći deo na poziciji dobici od prodaje nepokretnosti,opreme i biološkog stada odnosi se na iznos od RSD 22.507 hiljada dobitka od prodaje zemljišta Delta Agraru d.o.o.

Najveća stavka u okviru pozicije Gubici po odnosu rashodovanja nepokretnosti, opreme i bioloških sredstava obuhvata gubitak u iznosu od RSD 10.709 hiljada nastao po osnovu isknjižavanja objekata i opreme koji su nakon razgraničenja državnog i društvenog vlasništva, pripali državi.

Najveći iznosi u okviru ostalih rashoda odnose se na rashode po osnovu uginuća osnovnog i tovnog stada RSD 60.012 hiljada (RSD 59.841hiljada u 2012.godini).

12. POREZ NA DOBIT

Usaglašavanje iznosa tekućeg poreza na dobit i proizvoda dobiti pre oporezivanja i propisane poreske stope

U hiljadama RSD	2013.	2012.
Dobit pre oporezivanja	**45.152**	**64.298**
Obračunati porez po stopi od 15% (2012 - 10%)	6.773	(6.430)
Efekti stalnih razlika	(3.357)	(5.393)
Efekti privremenih razlika	(5.831)	4.383
Kapitalna dobit	4.509	-
Ostalo	2.416	-
Iskorišćeni poreski krediti	(1.488)	7.440
Tekući poreski rashod prikazan u poreskom bilansu	**(3.021)**	**-**
Efekti odloženih poreza		
Odloženi poreski prihodi / (rashodi)	15.372	16.583
Ukupan porez na dobit prikazan u bilansu uspeha – poreski prihod / (rashod)	**12.351**	**16.583**
Efektivna poreska stopa	**27,35%**	**25,79%**

Zakon o porezu na dobit pravnih lica propisuje izradu Studije o transfernim cenama do 30. juna 2014. godine, radi utvrđivanja da li su transferne cene Društva u skladu sa principom „van dohvata ruke“. Društvo do dana sastavljanja finansijskih izveštaja nije pripremilo navedenu Studiju. Na osnovu razumnih pretpostavki, ne očekuju se materijalno značajne korekcije poreza na dobitak, po ovom osnovu.

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit gubici ostvareni iz poslovnih, finansijskih i neposlovnih transakcija, utvrđeni u poreskom bilansu, izuzev onih iz kojih proizilaze kapitalni dobici i gubici utvrđeni u skladu sa ovim Zakonom, mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina. Društvo ima sledeće neiskorišćene gubitke po poreskom bilansu u iznosu od RSD 908.534 hiljada, koji je nastao u sledećim obračunskim periodima:

U hiljadama RSD	2013.
Gubitak po poreskom bilansu za	
2005. godinu	580.012
2006. godinu	208.960
2009. godinu	77.684
2010. godinu	10.011
2011. godinu	15.761
2013. godinu	16.106
Ukupno	**908.534**

Poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva na dan 31. decembar 2013. godine iznosi RSD 554.396 hiljada.

Odložena poreska sredstva/obaveze

Odložene poreske obaveze u iznosu od RSD 25.638 hiljada nastale su kao posledica razlike između poreske osnovice pojedinih sredstava i obaveza i iznosa tih sredstava i obaveza iskazanih u bilansu stanja, dok su odložena poreska sredstva u iznosu od RSD 8.316 hiljada nastale po osnovu poreskog kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva i poreskih gubitaka iz prethodnih godina. Društvo je knjižilo odložene poreske prihode u iznosu od RSD 15.372 hiljada na osnovu procenjenog iznosa poreskih kredita koja će se moći iskoristiti po osnovu ulaganja u osnovna sredstva.

	2013.			2012.		
U hiljadama RSD	Aktiva	Pasiva	Neto	Aktiva	Pasiva	Neto
Procena osnovnih sredstava / (AFS)	-	(25.638)	(25.638)	-	(90.292)	(90.292)
Poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	-	-	-	22.319	-	22.319
Poreski kredit po osnovu prenetih gubitaka	8.316	-	8.316	35.279	-	35.279
Odloženo poresko sredstvo/obaveza, neto	**8.316**	**(25.638)**	**(17.322)**	**57.598**	**(90.292)**	**(32.694)**

13. NEMATERIJALANA ULAGANJA

Nematerijalna ulaganja na dan 31. decembra 2013. godine sadrže samo Pravo korišćenja gradskog građevinskog zemljišta u iznosu od RSD 96.122 hiljada (u 2012. godini iznosila su RSD 96.020 hiljada).

14. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Promene na nekretninama, postrojenu i opremi su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Investicije u toku i avansi	Ukupno
Nabavna vrednost					
Stanje na 1. januar 2013.	**1.676.939**	**2.330.876**	**952.370**	**324.156**	**5.284.341**
Povećanja	1.892	19.874	31.756	25.263	**78.785**
Rashodovanje i prodaja	(3.160)	(30.762)	(29.043)	-	**(62.965)**
Prenos sa/na	-	149.747	78.265	(228.012)	-
Ostalo (skidanje sa avansa)	-	-	-	(97.542)	**(97.542)**
Stanje na 31. decembar 2013.	**1.675.671**	**2.469.735**	**1.033.348**	**23.865**	**5.202.619**
Akumulirana ispravka vrednosti					
Stanje 1. januar 2013.	-	**685.816**	**479.206**	-	**1.165.022**
Amortizacija za 2013. godinu	-	45.506	53.775	-	**99.281**
Rashod/Prodaja	-	(18.140)	(19.020)	-	**(37.160)**
Prenos sa/na	-	-	-	-	-
Stanje na 31. decembar 2013.	**-**	**713.182**	**513.961**	**-**	**1.227.143**
Sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2013. godine	**1.675.671**	**1.756.553**	**519.387**	**23.865**	**3.975.476**
Sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2012. godine	**1.676.939**	**1.645.060**	**473.164**	**324.156**	**4.119.319**

U okviru pozicije ostalo iznos od RSD 97.542 hiljada odnosi se na avans koje je vraćen, a odnosio se na ulaganje u komercijalnu farmu koje nije realizovano.

Na dan 31. decembra 2013. godine Društvo ima uspostavljenu hipoteku na zemljištu Katastarske opštine Vojka 279 ha 51 a 74 m2 po osnovu založnog duga radi obezbeđenja kratkoročne višenamenske revolving linije u iznosu od EUR 5.000.000 koji je Delta Sport doo Beograd, Milentija Popovića 7b dobio od Societe General Banke AD Beograd, Bulevar Zorana Đinđića A/B i kredita koji je dobio Delta Motors doo Beograd, Radnička 8 u iznosu od EUR 5.000.000 takođe od Societe General Banke AD Beograd.

Sadašnja vrednost opreme uzete na lizing na dan 31. decembra 2013. godine iznosi RSD 8.056 hiljada (2012: RSD 6.968 hiljada). Oprema uzeta na lizing se odnosi na transportna teretna sredstava i motorna vozila. Formalno vlasništvo nad lizing opremom prelazi na Društvo isplatom poslednje lizing rate, bez uslova dodatnih plaćanja.

15. BIOLOŠKA SREDSTVA

Promene na biološkim sredstvima su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Višegodišnji zasadi	Goveda	Svinje	Ukupno
Nabavna vrednost				
Stanje na 1. januar 2013.	**17.268**	**55.524**	**129.133**	**201.925**
Nabavka	-	-	14.660	14.660
Priplod	-	3.552	33.461	37.013
Prirast	-	17.434	224.488	241.922
Prodaja	-	(14.949)	(133.276)	(148.225)
Uginuće	-	(3.920)	(25.757)	(29.677)
Prevođenje	-	(2.352)	(94.752)	(97.104)
Promena fer vrednosti	-	2.505	(12.428)	(9.923)
Stanje na 31. decembar 2013.	**17.268**	**57.794**	**135.529**	**210.591**
Dugoročna biološ.sred.-stalna im.	**17.268**	**57.794**	**135.529**	**210.591**
Kratkoročna biološ.sred-zalihe	**-**	**-**	**159.898**	**159.898**

16. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

U hiljadama RSD	2013.	2012.
Učešća u kapitalu privrednih društva		
Zastava Kragujevac	21	21
Delta Vet Med	1	1
Minus: Ispravka vrednosti	(21)	(21)
Ukupno	**1**	**1**
Ostali dug.finan.plasmani- potraživanja za stanove	5.057	3.826
Stanje na dan 31. Decembra	**5.058**	**3.827**

17. ZALIHE

U hiljadama RSD	**2013.**	**2012.**
Materijal za izradu	125.408	206.615
Potrošni materijal	88.381	69.432
Nedovršena proizvodnja – ratarstvo	122.000	117.219
Nedovršena proizvodnja – tov svinja	159.898	146.941
Gotovi proizvodi	49.652	36.831
Roba	75.294	16.442
Dati avansi za zalihe	2.073	3.934
Stanje na dan 31. Decembra	**622.706**	**597.414**

Na dan 31.12.2013. godine izvršeno je povećanje vrednosti tovnog stada u iznosu od RSD 10.492 hiljada radi svođenja na fer vrednost.

18. POTRAŽIVANJA

U hiljadama RSD	**2013.**	**2012.**
Potraživanja po osnovu prodaje		
Kupci povezana pravna lica	20.602	1.268
Kupci u zemlji	35.574	38.185
Minus: Ispravka vrednosti	(7.033)	(7.422)
	49.143	**32.031**
Ostala potraživanja iz poslovanja		
Potraživanja iz specificnih poslova	1.724	1.724
Potraživanja od zaposlenih	324	303
Ostala tekuća potraživanja	1.027	506
Ispravka vrednosti ostalih potraživanja	(2.177)	(2.177)
	898	**356**
Saldo na dan 31. Decembra	**50.041**	**32.387**
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	**1**	**1**
Saldo na dan 31. Decembra	**50.042**	**32.388**

19. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

U hiljadama RSD	**2013.**	**2012.**
Tekući račun	12.473	4.083
Devizni račun	-	55
Stanje na dan 31. Decembra	**12.473**	**4.138**

20. POREZ NA DODATU VREDOST I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U hiljadama RSD	2013.	2012.
Porez na dodatu vrednost	48.822	56.995
Aktivna vremenska razg.-kursne razlike	75.719	88.041
Ostalo	28.997	15.653
Stanje na dan 31. Decembra	**153.538**	**160.689**

Na poziciji Ostalo došlo je do povećanja u iznosu od RSD 17.949 hiljada razganičenih troškova po osnovu premija osiguranja, a što je uslovljeno povećanim iznosom polisa osguranja zbog porasta broja životinja koja se osiguravaju.

21. OSNOVNI KAPITAL

Osnovni kapital Društva se odnosi na akcijski i ostali kapital. Na dan 31. decembra 2013. godine, akcijski kapital se sastoji od 3.298.451 obične akcije, pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 710, što ukupno iznosi RSD 2.341.900 hiljada. Sve emitovane akcije su u potpunosti uplaćene.

Ostali kapital na dan 31.decembra 2013. iznosi RSD 4.845 hiljada.

Većinski vlasnik Društva je Delta Agrar sa 86,93% akcija i prava glasa.

Struktura akcijskog kapitala na dan 31. decembra 2013. godine je sledeća:

Akcionar	Broj akcija	U hiljadama RSD	Pravo glasa
Delta Agrar	2.867.478	2.035.909	86,9%
Akcionarski fond AD	324.227	230.201	9,8 %
Fizička lica	106.746	75.790	3,3 %
Ukupno	**3.298.451**	**2.341.900**	**100.0%**

22. DUGOROČNA REZERVISANJA

a) Struktura dugoročnih rezervisanja je prikazana kako sledi:

U hiljadama RSD	2013.	2012.
Rezervisanja za dugoročne naknade zaposlenih	7.622	5.693
Stanje dan 31. Decembra	**7.622**	**5.693**

Rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

b) Promene na dugoročnim rezervisanjima u toku 2012. i 2013. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	**Sudski sporovi izdata jemstva**	**Naknade zaposlenima**	**Ukupno**
Stanje na dan 1. januar 2012. Godine	**-**	**5.293**	**5.293**
Dodatna rezervisanja	-	400	400
Stanje na dan 31.decembra 2012. godine	**-**	**5.693**	**5.693**
Dodatna rezervisanja	-	1.929	1.929
Stanje na dan 31. decembra 2013. godine	**-**	**7.622**	**7.622**

23. DUGOROČNE OBAVEZE

U hiljadama RSD	**2013.**	**2012.**
Dugoročni krediti od banaka	799.207	937.051
Dugoročne obaveze po osnovu finansijskog lizinga	7.257	6.929
Ostale dugoročne obaveze	3.415	1.927
Minus: Tekuća dospeća dugoročnih obaveza		
- dugoročni krediti od banaka	265.484	371.722
- dugoročne obaveze po osnovu finansijskog lizinga	1.828	2.848
- ostale dugoročne obaveze	734	183
Stanje na dan 31. decembra	**541.833**	**571.154**

Dugoročne kredite čine:

	EUR	**2013.**	**2012.**
Krediti sa fiksnom kamatnom stopom			
- *obezbeđeni*	1.082.427	124.092	400.049
Krediti sa varijabilnom kamatnom stopom:			
- *obezbeđeni*	5.888.888	675.115	537.002
		799.207	**937.051**

Dugoročni krediti odobreni su društvu sa rokom otplate do 2018. godine, uz fiksnu kamatnu stopu od 3.5% godisnje i varijabilnu kamatu na godisnjem nivou u rasponu od 2.3% - 5.6% + 3m euribor.

Društvo je putem finansijskog lizinga nabavilo kamion Volvo FM od Zastave Istrabenz Lizing Beograd 07. Novembra 2011. godine sa kamatnom stopom od 11% na godišnjem nivou i rokom otplate do 2016. godine, putničko vozilo Duchia Duster sa kamatnom stopom od 6.99% na godišnjem nivou i rokom otplate do 2017. godine i putničko vozilo Dacia Sandero sa kamatnom stopom od 6% na godišnjem nivou i rokom otplate do 2018. godine.

24. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

U hiljadama RSD	**2013.**	**2012.**
Tekuće dospeće dugoročnih kredita	265.485	371.722
Tekuće dospeće obaveza po osnovu finansijskog lizinga	1.713	2.848
Tekuće dospeće ostalih dugoročnih obaveza	734	183
Stanje na dan 31. decembra	**267.932**	**374.753**

25. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

U hiljadama RSD	**2013.**	**2012.**
Dobavljači – povezana pravna lica	308.005	301.099
Dobavljači u zemlji	56.618	63.948
Dobavljači u inostranstvu	4.440	3.798
Primljeni avansi za proizvode i usluge	32.449	9
Stanje na dan 31. Decembra	**401.512**	**368.854**

U toku 2013. godine primljen je avans u iznosu od RSD 39.000 hiljada od kupca „Imlek“ AD Padinska Skela, što je uticalo na značajno povećanje pozicije Primljeni avansi za proizvode i usluge.

26. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

U hiljadama RSD	**2013.**	**2012.**
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	8.516	9.779
Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog	993	1.455
Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog	2.355	2.387
Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	2.124	2.382
Obaveze po osnovu kamata – povezana lica	-	31.506
Obaveze po osnovu kamata – banke i ostala lica	2.431	-
Obaveze za ucesce u dobiti	129	129
Ostalo	844	471
Stanje na dan 31. Decembra	**17.392**	**48.109**

27. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST I OSTALIH JAVNIH PRIHODA I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U hiljadama RSD	2013.	2012.
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine	1.237	716
Obaveze za porez na dobit	3.021	-
Unapred obračunati troškovi	7.411	10.504
Stanje na dan 31. Decembra	**11.669**	**11.220**

28. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U hiljadama RSD	2013.	2012.
Tuđa roba na zalihama	32.512	150.006
Tuđa oprema	20.661	-
Zemljište u zakupu	2.868	2.868
Stanje na dan 31. Decembra	**56.041**	**152.874**

Tuđa roba na zalihama u iznosu od RSD 32.512 hiljada na 31. decembra 2013. godine (31. decembar 2012. godine: RSD 150.006 hiljada) odnosi se na robu pravnih i fizičkih lica koja je smeštena u Silosu.

Tuđu opremu u iznosu od RSD 20.661 predstavlja mehanizaciju koju je Društvo dobilo na korišćenje od svog kupca Imlek AD, Padinska Skela.

Zemljište u zakupu na dan 31. decembra 2013. godine obuhvata 57 hektara 78 ari 60 metara kvadratnih zemlje u Katastarskoj opštini Golubinci.

U okviru Delta Agrar grupe ukupno data jemstva iznose RSD 475.617 hiljada.

29. ZARADA PO AKCIJI

U hiljadama RSD	2013.	2012.
Neto dobit	57.503	80.881
Prosečan ponderisani broj akcija	3.298.451	3.298.451
Zarada po akciji (u RSD)	**17,43**	**24,52**

30. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Društvo ostvaruje poslovne transakcije sa povezanim licima. Društvo prodaje proizvode i pruža usluge povezanim pravnim licima i istovremeno je kupac njihove robe i korisnik njihovih usluga. Odnosi između Društva i njegovih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi i po tržišnim uslovima.
Društvo na dan 31.12.2013. godine ima sledeća potraživanja, obaveze, prihode i rashode prema povezanim licima:

	Potraživanja		Obaveze		Ostale obaveze	
Naziv	2013.	2012.	2013.	2012.	2013.	2012.
Delta Agrar	20.347	1.192	251.369	285.582	-	31.506
Jedinstvo	31	16	40.665	-	-	-
Delta Holding	-	-	27	23	-	-
Podunavlje	-	28	-	56	-	-
Delta Trasp.Sistem	-	-	46	-	-	-
Delta Vet Med	-	-	14.843	14.635	-	-
Yuhor Export	-	-	48	29	-	-
Delta Broker	-	-	-	60	-	-
Danubius	-	-	4	-	-	-
Interservis	-	-	-	30	-	-
Florida bel	209	-	-	36	-	-
Delta Real E.	-	-	-	113	-	-
Delta Automoto	-	-	383	353	-	-
Delta M	15	15	541	120	-	-
Delta DMD	-	-	6	12	-	-
Kozara	-	17	-	-	-	-
Delta – Pak	-	-	73	50	-	-
Topola	-	-	-	-	-	-
SVEGA	**20.602**	**1.268**	**308.005**	**301.099**	**-**	**31.506**

	Prihodi		Rashodi	
Naziv	2013.	2012.	2013.	2012.
Delta Agrar	1.686.684	1.601.163	28.125	104.489
Agroapoteka	39	633	-	252
Delta-Pak	-	-	6	17
Delta Automoto	-	-	1.262	1.009
Delta DMD	-	-	6	12
Delta Trasp.Sistem	-	-	38	-
Yuhor Export	-	-	48	564
Jedinstvo	169	212	721	729
Interservis	-	-	302	302
Delta Real Estate	-	-	37	225
Podunavlje	1.337	568	857	339
Delta Vet Med	559	518	5.735	5.274
Delta Broker	-	-	-	457
Delta M	-	12	6.916	200
Danubius	-	-	4	2.202
Florida Bel	1.341	-	411	284
Delta Holding	-	-	3	19
Topola	1.794	1.820	37	77
Kozara	1.234	190	-	-
SVEGA	**1.693.157**	**1.605.116**	**44.508**	**116.451**

31. POTENCIJALNE OBAVEZE

a) *Rezervisanje po osnovu sudskih sporova*

Društvo je uključeno u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njegovog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja.

Društvo procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka. Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo. Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Na dan 31. decembra 2013. godine Društvo se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova. Ukupno procenjeni iznos tužbenih zahteva iznosi RSD 6.998 hiljada (31. decembar 2012. godine: RSD 6.121 hiljada), ne uzimajući u obzir eventualne zatezne kamate po ovom osnovu. Rukovodstvo smatra da ne postoje sudski sporovi u toku niti neizvršivi zahtevi koji bi mogli materijalno uticati na rezultat poslovanja ili finansijski položaj.

32. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Rukovodstvo Društva smatra da nema značajnih događaja nakon bilansiranja koji bi uticali na finansijske izveštaje za 2013. godinu ili zahtevali posebno objavljivanje.

33. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Društvo je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

- Tržišnim rizicima,
- Riziku likvidnosti,
- Kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Društvu je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

33.1. Tržišni rizik

(a) Rizik od promene kursa stranih valuta

Društvo je izloženo riziku od promene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR. Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza izraženih u stranoj valuti i sa valutnom klauzulom. U meri u kojoj je to moguće, Društvo minimizira devizni rizik kroz minimiziranje otvorenih deviznih pozicija.

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Društva deviznom riziku na dan 31. decembar 2013. godine:

U hiljadama RSD	CHF	USD	EUR	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	-	12.473	12.473
Potraživanja od kupaca	-	-	-	49.143	49.143
Ukupno	-	-	-	61.616	61.616
Kratkoročne finansijske obaveze	-	-	267.709	223	267.932
Obaveze prema dobavljačima	-	-	4.440	364.623	369.063
Dugoročne obaveze	-	-	538.714	3.119	541.833
Ukupno	-	-	806.423	367.965	1.178.828
Neto devizna pozicija na dan 31. decembar 2013.	**-**	**-**	**(806.423)**	**(306.349)**	**(1.117.212)**

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Društva deviznom riziku na dan 31. decembar 2012. godine:

U hiljadama RSD	CHF	USD	EUR	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	55	4.083	4.138
Potraživanja od kupaca	-	-		32.031	32.031
Ukupno	-	-	55	36.114	36.169
Kratkoročne finansijske obaveze	1.424	-	373.329	-	374.753
Obaveze prema dobavljačima	-	-	3.798	365.047	368.845
Dugoročne obaveze	-	-	569.410	1.744	571.154
Ukupno	1.424	-	946.537	366.791	1.314.752
Neto devizna pozicija na dan 31 decembar 2012.	**(1.424)**	**-**	**(946.482)**	**(330.677)**	**(1.278.583)**

(b) Rizik od promene kamatnih stopa

Društvo je izloženo raznim rizicima koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine. Poslovanje Društva je izloženo riziku promene kamatnih stopa u meri u kojoj kamatonosna sredstva (uključujući investicije) i kamatonosne obaveze dospevaju za naplatu u različito vreme ili u različitim iznosima.
Društvo na dan 31.12.2013. godine ima finansijske obaveze sa varijabilnom kamatnom stopom i to kod četiri dugoročna kredita. U sledećoj tabeli je prikazana izloženost Društva riziku promene kamatnih stopa:

	2013.	**2012.**
Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom		
Finansijske obaveze	134.138	408.905
	134.138	**408.905**
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom		
Finansijske obaveze	675.627	537.002
	675.627	**537.002**

S obzirom da Društvo nema značajnu kamatonosnu imovinu, prihod Društva i tokovi gotovine u velikoj meri su nezavisni od promena tržišnih kamatnih stopa.

Rizik Društva od promena fer vrednosti kamatnih stopa proističe prvenstveno iz obaveza po osnovu primljenih dugoročnih kredita od banaka. Krediti su primljeni po promenljivim kamatnim stopama i izlažu Društvo kamatnom riziku tokova gotovine. Tokom 2013. godine, obaveza po kreditu je bila sa varijabilnom kamatnom stopom, koja je vezana za Euribor. Obaveza po kreditu sa promenljivim kamatnim stopama bila je izražena u stranoj valuti ili se radi o kreditu sa valutnom klauzulom (EUR).

Društvo vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranja, pre svega za dugoročne obaveze budući da one predstavljaju najznačajniju kamatonosnu poziciju. Aktivnosti upravljanja rizicima imaju za cilj da optimiziraju neto rashod od kamata, uz uslov da su tržišne kamatne stope na nivou koji je u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

33.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Društvo neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj ceni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Društvo upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospeća. Društvo neprekidno procenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Društva, a u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

Društvo ima pristup raznolikim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem:

- Kratkoročnih i dugoročnih kredita,
- Depozita i
- Akcijskog kapitala.

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2013. godine:

U hiljadama RSD	Do 6 meseca	Od 6 meseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Dugoročni finansijski plasmani	58	48	163	4.788	5.057
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	12.473	-	-	-	12.473
Učešća u kapitalu	-	-	-	1	1
Potraživanja	49.143	-	-	-	49.143
Ostala potraživanja	55.734	-	-	-	55.734
Ukupno	117.408	48	163	4.789	122.408
Kratkoročne finansijske obaveze	193.816	74.116	-	-	267.932
Obaveze prema dobavljačima	270.079	98.984	-	-	369.063
Dugoročne obaveze	-	-	541.833	-	541.833
Ostale obaveze	21.439	-	7.622	-	29.061
Ukupno	485.334	173.100	549.455	-	1.207.889
Ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2013.	**(367.926)**	**(173.052)**	**(549.292)**	**4.789**	**(1.085.481)**

Od ukupnog iznosa kratkoročnih finansijakih obaveza iznos od RSD 209.924 hiljada se očeekuje da bude zanovljen dok se u 2014. godini planira izmirenje obaveze u iznosu od RSD 58.008 hiljada.

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2012. godine:

U hiljadama RSD	Do 6 meseca	Od 6 meseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Dugoročni finansijski plasmani	-	-	-	3.827	3.827
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	4.138	-	-	-	4.138
Potraživanja	32.031	-	-	-	32.031
Ostala potraživanja	67.939	-	-	-	67.939
Ukupno	104.108	-	-	3.827	107.935
Kratkoročne finansijske obaveze	187.376	187.377	-	-	374.753
Obaveze prema dobavljačima	163.797	205.048	-	-	368.845
Dugoročne obaveze	-	-	565.588	5.566	571.154
Ostale obaveze	16.141	39.310	-	-	55.451
Ukupno	367.314	431.735	565.588	5.566	1.370.203
Ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2012.	**(263.206)**	**(431.735)**	**(565.588)**	**(1.739)**	**(1.262.268)**

33.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Društva kao rezultat kašnjenja klijenata ili druge ugovorne strane u izmirivanju ugovornih obaveza. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Društva po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, investiranja u hartije od vrednosti, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza.

Društvo je izloženo kreditnom riziku i obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mera i aktivnosti na nivou Društva. U slučaju neblagovremenog izmirivanja obaveza kupaca prema Društvu, istima se prekida isporuka proizvoda. Međutim pored toga, Društvo ima značajnu koncentraciju kreditnog rizika u vezi sa potraživanjima, jer ima mali broj međusobno nepovezanih kupaca sa pojedinačno velikim iznosima dugovanja. Pored prekida isporuka proizvoda, koriste se sledeći mehanizmi naplate: reprogramiranje duga, kompenzacije sa pravnim licima, utuženja, vansudska poravnanja i ostalo.

Na dan 31. decembar 2013. godine Društvo raspolaže gotovinom i gotovinskim ekvivalentima u ukupnom iznosu od RSD 12.473 hiljada (31. decembar 2012. godine: RSD 4.138 hiljada), što po proceni rukovodstva predstavlja maksimalni kreditni rizik po osnovu ovih finansijskih sredstava.

Potraživanja od kupaca

Maksimalna izloženost Društva po osnovu kreditnog rizika za potraživanja od kupaca po geografskim regionima data je u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2013.	2012.
Kupci u zemlji	49.143	32.031
Kupci u inostranstvu	-	-
- Evro zona	-	-
- Ostali	-	-
Ukupno	**49.143**	**32.031**

Starosna struktura potraživanja od kupaca data je u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Bruto 2013.	Ispravka vrednosti 2013.	Bruto 2012.	Ispravka vrednosti 2012.
Nedospela potraživanja	28.919	-	25.798	-
Docnja od 0 do 30 dana	3.566	-	3.990	-
Docnja od 31 do 60 dana	8.076	-	-	-
Docnja od 61 do 90 dana	975	-	1.734	-
Docnja od 91 do 120 dana	189	-	295	-
Docnja od 121 do 360 dana	7.418	-	214	-
Docnja preko 360 dana	7.033	7.033	7.422	7.422
Ukupno	**56.176**	**7.033**	**39.453**	**7.422**

Ispravka vrednosti

Promene na ispravci vrednosti potraživanja od kupaca date su u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2013.	2012.
Stanje 1. Januara	7.422	7.135
Povećanja	1.000	287
Smanjenja	(272)	-
Otpisi	(1.117)	-
Stanje 31. decembar	**7.033**	**7.422**

33.4 Pravična (fer) vrednost

Poslovna politika Društva je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Društva vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Društvo smatra da iskazana knjigovodstvena vrednost potraživanja, nakon umanjenja za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja, kao i nominalna vrednost obaveza iz poslovanja, približno odražava njihovu tržišnu vrednost. Fer vrednost obaveza po kreditima procenjuje se diskontovanjem budućih ugovorenih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Društvu na raspolaganju za potrebe sličnih finansijskih instrumenata. Ovako utvrđena fer vrednost ne odstupa značajnije od vrednosti po kojoj su iskazane obaveze po kreditima u poslovnim knjigama Društva. Rukovodstvo Društva smatra da iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ
O POSLOVANJU AKCIONARSKOG DRUŠTVA AD NAPREDAK STARA PAZOVA ZA 2013. GODINU

I Opšti podaci	
1) poslovno ime, sedište i adresa, matični broj i PIB akcionarskog društva	AD Napredak Stara Pazova, Stara Pazova, Golubinački put bb Matični br. 08011079, PIB 100537245
2) web site i e-mail adresa	E-mail: napredak@deltaagrar.rs
3) broj i datum rešenja o upisu u registar privrednih subjekata	19513/2005. 23.06.2005.
4) delatnost (šifra i opis)	0111 - Gajenje žita (osim pirinča), leguminoza i uljarica
5) broj zaposlenih	171 (prosečan broj zaposlenih u 2013. godini)
6) broj akcionara	591 akcionar
7) 10 najvećih akcionara (ime i prezime, poslovno ime pravnog lica sa brojem akcija i učešćem u osnovnom kapitalu)	

Rbr	**Akcionar**	**Broj akcija**	**% od ukupne emisije**
1.	DELTA AGRAR DOO	2.867.478	86,93408
2.	AKCIONARSKI FOND AD BGD	324.227	9,82967
3.	TVIDEL DOO	694	0,02104
4.	KLARIĆ PETKO	628	0,01904
5.	VARECA MIŠO	588	0,01782
6.	BELJIN ZORAN	500	0,01516
7.	KONATAR JAGOŠ	500	0,01516
8.	ALEKSIĆ BUDIŠA	498	0,01510
9.	ČOVIĆ DESANKA	498	0,01510
10.	JURIŠEVIĆ SELIMIR	493	0,01494

8) vrednost osnovnog kapitala	2.341.900.210 din
9) broj izdatih akcija (običnih i prioritetnih, sa ISIN brojem i CFI kodom)	3.298.451 akcije, ISIN RSNASPE06399, CFI ESVUFR
10) poslovno ime, sedište i poslovna adresa revizorske kuće koja je revidirala poslednji finansijski izveštaj	Revizorska kuća KPMG Beograd, Kraljice Natalije 11
11) poslovno ime organizovanog tržišta na koje su uključene akcije	Beogradska berza

II Podaci o upravi društva					
1) Članovi uprave	**Predsednik Odbora direktora**	**Član Odbora direktora (Izvršni direktor)**	**Član Odbora direktora**		
ime, prezime i prebivalište	Zoran Sporić, Beograd	Milan Šveljo, Beograd	Gordana Ranković, Beograd		

Društvo je tokom 2013. godine nastavilo sa obavljanjem svojih poslovnih aktivnosti u delatnostima za koje je osnovano. Pre svega u oblasti ratarstva i stočarstva.

III Podaci o poslovanju društva

1. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, FINANSIJSKO STANJE I PODACI VAŽNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja društva, finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine društva detaljno su prikazani i objašnjeni u okviru „Napomena uz finansijske izveštaje za godinu završenu 31.decembra 2013".
U nastavku su prikazani samo neki od relevantnih parametara poslovanja, koji su značajni za pravilno razumevanje navedene materije.

Struktura ukupno ostvarenog rezultata poslovanja društva u 2013 godini:
(U 000 dinara)

Poslovni prihodi i rashodi

	2013.	2012.
Poslovni prihodi	2.970.599	2.746.343
Poslovni rashodi	2.778.760	2.785.812
Poslovni rezultat	**191.839**	**(39.469)**

Finansijski prihodi i rashodi

	2013.	2012.
Finansijski prihodi	15.178	2.420
Finansijski rashodi	58.927	117.995
Finansijski rezultat	**(43.749)**	**(115.575)**

Ostali prihodi i rashodi

	2013.	2012.
Ostali prihodi	32.571	297.428
Ostali rashodi	135.509	78.086
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	**(102.938)**	**219.342**

Ukupan bruto rezultat

UKUPNI PRIHODI	**3.018.348**	**3.046.191**
UKUPNI RASHODI	**2.973.196**	**2.981.893**
Dobitak/(gubitak) pre oporezivanja	**45.152**	**64.298**

Neto dobitak po akciji:

Pokazatelj	2013.	2012.
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinara	57.503	80.881
Prosečan broj akcija tokom godine	3.298.451	3.298.451
Neto dobitak po akciji u dinarima	**17,43**	**24,52**

Pokazatelji poslovanja društva u 2013. godini

• prinos na aktivu	**0.009**
• prinos na ukupni kapital	**0.012**
• profitna stopa	**0.019**
• stepen zaduženosti	**0.32**
• I i II stepen likvidnosti	**I 0.018 II 0.309**
• racio neto obrtnog fonda	**0.11**
• cena akcija – nominalna vrednost	**710,00 din (nije bilo trgovanja akcijama)**
• isplaćena dividenda po redovnoj i prioritetnoj akciji, za poslednje 3 godine, pojedinačno po godinama	**2011.-1.114.459,20 RSD** **2012.-0,00 RSD** **2013.-0,00 RSD**

2. OPIS OČEKIVANOG RAZVOJA DRUŠTVA U NAREDNOM PERIODU, PROMENA U POSLOVNIM POLITIKAMA I GLAVNIH RIZIKA I PRETNJI KOJIMA JE POSLOVANJE DRUŠTVA IZLOŽENO

Društvo ima višedecenijsko iskustvo u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, kako u ratarstvu, tako i u stočarstvu – uzgoj tovnih svinja i proizvodnja mleka. Namera je da se i dalje nastavi sa navedenom delatnošću uz održavanje trenutno visokog nivoa tehničko – tehnološke opremljenosti.
Permanentno se ulaže u poboljšanje rasnog sastava priplodnih grla na svinjogojskoj farmi, koji je uslov za postizanje dobrih proizvodnih rezultata.
Glavni rizik poslovanja društva se ogleda u nepostojanju sistema za navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta, koliko se trenutno obrađuje i što može uslovite oscilacije u nivou prinosa ratarskih kultura (pšenica, kukuruz, soja, suncokret, šećerna repa, uljana repica). Ovaj rizik se maksimalno ublažuje primenom savremenoj agrotehničih mera i izborom sorti i hibrida tolerantnih na sušu, tako da društvo ostvaruje maksimalne prinose po jedinici površine.

3. INFORMACIJE O ULAGANJIMA U CILJU ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Društvo već duži niz godina prati savremene tokove u oblasti zaštite životne sredine. Ima zaključene ugovore o zbrinjavanju otpada sa ovlašćenim organizacijama kojima je to osnovna delatnost.

4. VAŽNIJI POSLOVNI DOGAĐAJI KOJI SU NASTUPILI NAKON PROTEKA POSLOVNE GODINE ZA KOJU JE IZVEŠTAJ PRIPREMLJEN

Od dana bilansiranja do dana izrade ovog izveštaja društvo je nastavilo sa započetim investicionim ulaganjem u objekte na svinjogojskim i govedarskim farmama započetih u 2013. godini. Ulaganja imaju za cilj da obezbede kvalitenije ambijentalne uslove u objektima za smeštaj stoke.

5. AKTIVNOST DRUŠTVA NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

U oblasti istraživanja i razvoja društvo postavlja sopstvene oglede. Učestvuje u radu raznih strukovnih seminara, ostvaruje veoma dobru saradnju sa institutima i drugim naučnim institucijama. Pratimo i nabavljamo stručnu literaturu iz oblasti kojima se bavimo. Napravili smo i prve korake u aktivnostima na polju proizvodnje biogasa i podizanja vetroparka. Veoma intenzivno radimo na unapređenju korišćenja geotermalne energije.

6. PODACI O STEČENIM SOPSTVENIM AKCIJAMA

Društvo tokom 2013. godine nije otkupljivalo sopstvene akcije niti ih poseduje.

7. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Društvo je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

- Tržišnim rizicima,
- Riziku likvidnosti,
- Kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Društvu je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

Tržišni rizik

(a) Rizik od promene kursa stranih valuta

Društvo je izloženo riziku od promene kursa stranih valuta prilikom poslovanja. Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza izraženih sa valutnom klauzulom. U meri u kojoj je to moguće, Društvo minimizira devizni rizik kroz minimiziranje otvorene devizne pozicije.

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Društva deviznom riziku na dan 31. decembar 2013. godine:

U hiljadama RSD	CHF	USD	EUR	RSD	Ukupno
Dugoročni finansijski plasmani	-	-	-	5.057	5.057
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	-	12.473	12.473
Učešća u kapitalu	-	-	-	1	1
Potraživanja od kupaca	-	-	-	49.143	49.143
Ostala potraživanja	-	-	-	55.734	55.734
Ukupno	-	-	-	122.408	122.408
Kratkoročne finansijske obaveze	-	-	267.709	223	267.932
Obaveze prema dobavljačima	-	-	4.440	364.623	369.063
Dugoročne obaveze	-	-	538.714	10.741	549.455
Ostale obaveze	-	-	-	29.061	29.061
Ukupno	-	-	810.863	404.648	1.215.511
Neto devizna pozicija na dan 31. decembar 2013.	**-**	**-**	**(810.863)**	**(282.240)**	**(1.093.103)**

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Društva deviznom riziku na dan 31. decembar 2012. godine:

U hiljadama RSD	CHF	USD	EUR	RSD	Ukupno
Dugoročni finansijski plasmani	-	-	-	3.827	3.827
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	55	4.083	4.138
Potraživanja od kupaca	-	-		32.031	32.031
Ostala potraživanja	-	-	-	67.939	67.939
Ukupno	-	-	55	107.880	107.935
Kratkoročne finansijske obaveze	1.424	-	373.329	-	374.753
Obaveze prema dobavljačima	-	-	3.798	365.047	368.845
Dugoročne obaveze	-	-	569.410	7.707	577.117
Ostale obaveze	-	-	-	55.451	55.451
Ukupno	1.424	-	946.537	422.242	1.376.166
Neto devizna pozicija na dan 31 decembar 2012.	**(1.424)**	**-**	**(946.482)**	**(320.325)**	**(1.268.231)**

(b) Rizik od promene kamatnih stopa

Društvo je izloženo raznim rizicima koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine. Poslovanje Društva je izloženo riziku promene kamatnih stopa u meri u kojoj kamatonosna sredstva (uključujući investicije) i kamatonosne obaveze dospevaju za naplatu u različito vreme ili u različitim iznosima.

Društvo na dan 31.12.2013. godine ima finansijske obaveze sa varijabilnom kamatnom stopom i to kod četiri dugoročna kredita. U sledećoj tabeli je prikazana izloženost Društva riziku promene kamatnih stopa:

	2013.	2012.
Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom		
Finansijske obaveze	134.138	408.905
	134.138	**408.905**
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom		
Finansijske obaveze	675.627	537.002
	675.627	**537.002**

S obzirom da Društvo nema značajnu kamatonosnu imovinu, prihod Društva i tokovi gotovine u velikoj meri su nezavisni od promena tržišnih kamatnih stopa. Rizik Društva od promena fer vrednosti kamatnih stopa proističe prvenstveno iz obaveza po osnovu primljenih dugoročnih kredita od banaka. Krediti su primljeni po promenljivim kamatnim stopama i izlažu Društvo kamatnom riziku tokova gotovine. Tokom 2013. godine, obaveza po kreditu je bila sa varijabilnom kamatnom stopom, koja je vezana za Euribor. Obaveza po kreditu sa promenljivim kamatnim stopama bila je izražena u stranoj valuti ili se radi o kreditu sa valutnom klauzulom (EUR).

Društvo vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranja, pre svega za dugoročne obaveze budući da one predstavljaju najznačajniju kamatonosnu poziciju. Aktivnosti upravljanja rizicima imaju za cilj da optimiziraju neto rashod od kamata, uz uslov da su tržišne kamatne stope na nivou koji je u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Društvo neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj ceni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Društvo upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospeća. Društvo neprekidno procenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Društva, a u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

Društvo ima pristup raznolikim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem:

- Kratkoročnih i dugoročnih kredita,
- Depozita i
- Akcijskog kapitala.

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2013. godine:

U hiljadama RSD	Do 6 meseca	Od 6 meseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Dugoročni finansijski plasmani	58	48	163	4.788	5.057
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	12.473	-	-	-	12.473
Učešća u kapitalu	-	-	-	1	1
Potraživanja	49.143	-	-	-	49.143
Ostala potraživanja	55.734	-	-	-	55.734
Ukupno	117.408	48	163	4.789	122.408
Kratkoročne finansijske obaveze	193.816	74.116	-	-	267.932
Obaveze prema dobavljačima	270.079	98.984	-	-	369.063
Dugoročne obaveze	-	-	549.455	-	549.455
Ostale obaveze	21.439	-	7.622	-	29.061
Ukupno	485.334	173.100	557.077	-	1.215.511
Ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2013.	**(367.926)**	**(173.052)**	**(556.914)**	**4.789**	**(1.093.103)**

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2012. godine:

U hiljadama RSD	Do 6 meseca	Od 6 meseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno

Dugoročni finansijski plasmani	-	-	-	3.827	3.827
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	4.138	-	-	-	4.138
Potraživanja	32.031	-	-	-	32.031
Ostala potraživanja	67.939	-	-	-	67.939
Ukupno	104.108	-	-	3.827	107.935
Kratkoročne finansijske obaveze	187.376	187.377	-	-	374.753
Obaveze prema dobavljačima	163.797	205.048	-	-	368.845
Dugoročne obaveze	-	-	565.588	11.259	576.847
Ostale obaveze	16.141	39.310	-	-	55.451
Ukupno	367.314	431.735	565.588	11.259	1.375.896
Ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2012.	**(263.206)**	**(431.735)**	**(565.588)**	**(7.432)**	**(1.267.961)**

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Društva kao rezultat kašnjenja klijenata ili druge ugovorne strane u izmirivanju ugovornih obaveza. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Društva po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, investiranja u hartije od vrednosti, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza.

Društvo je izloženo kreditnom riziku i obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mera i aktivnosti na nivou Društva. U slučaju neblagovremenog izmirivanja obaveza kupaca prema Društvu, istima se prekida isporuka proizvoda. Međutim pored toga, Društvo ima značajnu koncentraciju kreditnog rizika u vezi sa potraživanjima, jer ima mali broj međusobno nepovezanih kupaca sa pojedinačno velikim iznosima dugovanja. Pored prekida isporuka proizvoda, koriste se sledeći mehanizmi naplate: reprogramiranje duga, kompenzacije sa pravnim licima, utuženja, vansudska poravnanja i ostalo.

Na dan 31. decembar 2013. godine Društvo raspolaže gotovinom i gotovinskim ekvivalentima u ukupnom iznosu od RSD 12.473 hiljada (31. decembar 2012. godine: RSD 4.138 hiljada), što po proceni rukovodstva predstavlja maksimalni kreditni rizik po osnovu ovih finansijskih sredstava.

Potraživanja od kupaca

Maksimalna izloženost Društva po osnovu kreditnog rizika za potraživanja od kupaca po geografskim regionima data je u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2013.	2012.
Kupci u zemlji	49.143	32.031
Kupci u inostranstvu		
- Evro zona	-	-
- Ostali		
Ukupno	**49.143**	**32.031**

Starosna struktura potraživanja od kupaca data je u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Bruto 2013.	Ispravka vrednosti 2013.	Bruto 2012.	Ispravka vrednosti 2012.
Nedospela potraživanja	28.919		25.798	
Docnja od 0 do 30 dana	3.566		3.990	
Docnja od 31 do 60 dana	8.076		0	
Docnja od 61 do 90 dana	975		1.734	
Docnja od 91 do 120 dana	189		295	
Docnja od 121 do 360 dana	7.418		214	
Docnja preko 360 dana	7.033	7.033	7.422	7.422
Ukupno	**56.176**	**7.033**	**39.453**	**7.422**

Ispravka vrednosti

Promene na ispravci vrednosti potraživanja od kupaca date su u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2013.	2012.
Stanje 1. Januara	7.422	7.135
Povećanja	1.000	287
Smanjenja	(272)	-
Otpisi	(1.117)	-
Stanje 31. decembar	**7.033**	**7.422**

8. ZNAČAJNI POSLOVI SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Društvo ostvaruje poslovne transakcije sa povezanim licima. Društvo prodaje proizvode i pruža usluge povezanim pravnim licima i istovremeno je kupac njihove robe i korisnik njihovih usluga. Odnosi između Društva i njegovih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi i po tržišnim uslovima. Društvo na dan 31.12.2013. godine ima sledeća potraživanja, obaveze, prihode i rashode prema povezanim licima:

u hiljadama dinara

Naziv	kupci		dobavljači		ostale obaveze	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Delta Agrar	20.347	1.192	251.369	285.582	-	31.506
Jedinstvo	31	16	40.665	-	-	-
Delta Holding	-	-	27	23	-	-
Podunavlje	-	28	-	56	-	-
Delta Trasp.Sistem	-	-	46	-	-	-
Delta Vet Med	-	-	14.843	14.635	-	-
Yuhor Export	-	-	48	29	-	-
Delta Broker	-	-	-	60	-	-
Danubius	-	-	4	-	-	-
Interservis	-	-	-	30	-	-
Florida bel	209	-	-	36	-	-
Delta Real E.	-	-	-	113	-	-
Delta Automoto	-	-	383	353	-	-
Delta M	15	15	541	120	-	-
Delta DMD	-	-	6	12	-	-
Kozara	-	17	-	-	-	-
Delta – Pak	-	-	73	50	-	-
Topola	-	-	-	-	-	-
SVEGA	**20.602**	**1.268**	**308.005**	**301.099**	**-**	**31.506**

Naziv	prihodi		rashodi	
	2013.	2012.	2013.	2012.
Delta Agrar	1.686.684	1.601.163	28.125	104.489
Agroapoteka	39	633	-	252
Delta-Pak	-	-	6	17
Delta Automoto	-	-	1.262	1.009
Delta DMD	-	-	6	12
Delta Trasp.Sistem	-	-	38	-
Yuhor Export	-	-	48	564
Jedinstvo	169	212	721	729
Interservis	-	-	302	302
Delta Real Estate	-	-	37	225
Podunavlje	1.337	568	857	339
Delta Vet Med	559	518	5.735	5.274
Delta Broker	-	-	-	457
Delta M	-	12	6.916	200
Danubius	-	-	4	2.202
Florida Bel	1.341	-	411	284
Delta Holding	-	-	3	19
Topola	1.794	1.820	37	77
Kozara	1.234	190	-	-
SVEGA	**1.693.157**	**1.605.116**	**44.508**	**116.451**

AD Napredak Stara Pazova, Stara Pazova

Milan Šveljo, generalni direktor

Stara Pazova, april 2014.

DIONARSKO DRUŠTVO "NAPREDAK" d.o.o. Stara Pazova Golubinački put bb